

УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

*Коледіна К.О., к.е.н., доцент
кафедри менеджменту і маркетингу,
koliedinakateryna@gmail.com*

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Першочерговим завданням суб'єктів господарювання на сучасному етапі економічного розвитку є забезпечення їх тривалої життєздатності, що може бути реалізовано тільки за умов створення певних конкурентних переваг, досягнення та підтримання сталих конкурентних позицій [1, стор. 17]. Тобто орієнтація економічного розвитку змінюється за цільовими орієнтирами, де в якості критеріїв цілеполягання виступає не ефективність як співвідношення «витрати - результати», а конкурентоспроможність як ступінь формування та реалізації конкурентних переваг на певному сегменті ринку.

Конкурентні переваги, перш за все, є результатами більш ефективного за конкурентів управління процесами та результатами господарської діяльності. Важливим об'єктом управління, як засобом забезпечення конкурентоспроможності, є грошові потоки підприємства. Це визначається тим, що грошові потоки обслуговують господарську діяльність підприємства практично за всіма її аспектами [2]. Ефективно організовані грошові потоки підприємства є найважливішою ознакою його «фінансового здоров'я», передумовою забезпечення стійкого зростання та досягнення високих кінцевих результатів господарської діяльності в цілому, що й обумовлює актуальність теми дослідження.

Дослідження наукових літературних джерел щодо визначення сутності грошових потоків підприємства, показало, що дотепер не існує єдиного підходу до трактування цієї дефініції.

Однак можна дійти висновку, що найбільш чітко в її визначенні виділяються дві позиції.

Автори однієї з них (Коллас Б., Хан Д., Рішар Ж., Романовський М. та ін.) визначають грошові потоки як різницю між отриманими і виплаченими підприємством грошовими коштами за визначений період часу.

Відповідно до думки прихильників іншої позиції (Балабанов І., Бланк І., Долан Э. Дж., Бочаров В. та ін.) грошові потоки являють

собою рух грошових коштів (оборот), тобто їх надходження і виплати за визначений період часу.

Управління грошовими потоками є органічною складовою системи управління доходами та витратами, рухом активів і капіталу, всіма аспектами організаційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

Прийняття управлінських рішень в будь-якій сфері діяльності підприємства, прямо або опосередковано впливає на формування грошових потоків та кінцеві результати його господарювання.

Отже, дослідження та вдосконалення різноманітних аспектів управління грошовими потоками дозволить забезпечити перехід підприємств до нової якості економічного розвитку.

Огляд економічної літератури показав, що питання управління грошовими потоками висвітлюється авторами з різних позицій.

Одні вважають, що ця складова управління підприємством пов'язана із забезпеченням його платоспроможності, інші – ліквідності, треті – фінансової стійкості. Для визначення справедливості тієї чи іншої позиції розглянемо сутність цих економічних категорій.

Фінансовий стан підприємства з позиції короткострокової перспективи оцінюється показниками ліквідності і платоспроможності.

Говорячи про ліквідність підприємства, мають на увазі наявність у нього оборотних коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення короткострокових зобов'язань, хоча б і з порушенням термінів погашення, передбачених контрактами.

Основною ознакою ліквідності, отже, служить перевищення у вартісній оцінці оборотних активів над короткостроковими пасивами [3, стор. 58-64].

Платоспроможність підприємства характеризується його можливістю і здатністю вчасно і повністю виконувати свої фінансові зобов'язання перед внутрішніми і зовнішніми партнерами, а також перед державою.

Вона безпосередньо впливає на форми й умови здійснення комерційних справ, у тому числі на можливість одержання кредитів і позик.

Платоспроможність означає наявність у підприємства грошових коштів і їх еквівалентів, достатніх для розрахунків по кредиторській заборгованості, що вимагає негайного погашення.

Таким чином, основними ознаками платоспроможності є: наявність у достатньому обсязі грошових коштів на розрахунковому рахунку і відсутність простроченої кредиторської заборгованості.

Очевидно, що поняття платоспроможності і ліквідності не тотожні один одному. Так, коефіцієнти ліквідності можуть характеризувати фінансове положення як задовільне, однак власне кажучи, ця оцінка може бути помилковою, якщо в оборотних активах значна питома вага приходить на неліквіди і прострочену дебіторську заборгованість.

Фінансова стійкість господарюючого суб'єкта – це такий стан його грошових ресурсів, що забезпечує розвиток підприємства переважно за рахунок власних коштів при збереженні його платоспроможності при мінімальному рівні підприємницького ризику [4, стор. 78-83].

Отже, по суті, фінансова стійкість характеризує платоспроможність підприємства в довгостроковій перспективі, тобто управління грошовими потоками безпосередньо пов'язане із забезпеченням платоспроможності підприємства.

Таким чином, на основі вищезазначеного, можна дійти висновку, що управління грошовими потоками повинно розглядатися як комплексна функціональна управляюча система, що забезпечує розробку взаємозалежних управлінських рішень, кожне з яких вносить свій внесок в загальну результативність господарської діяльності підприємства та досягнення певного рівня конкурентоспроможності.

Література.

1. Чорна М.В. Управління конкурентоспроможністю підприємств роздрібною торгівлі: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій: монографія / М. В. Чорна; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Х.: ХДУХТ, 2010. 426 с.

2. Бланк І.А. Управління грошовими потоками. К.: Ніка-Центр, 2002. 736 с.

3. Носова Є.А. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. *Економіка. Проблеми економічного становлення*. 2012. № 2. С. 58-64.

4. Коцєруба Н.В. Інформаційне забезпечення аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 27. С. 78-83.